

Svar på skriftligt spörsmål SSS 502/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att införa en sorgledighet och stödja föräldrar som förlorat sitt barn

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 502/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Mirka Soinikoski /gröna m.fl.:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att föräldrar som förlorat sitt barn i fortsättningen ska få bättre stöd och

vilka åtgärder vidtar regeringen för att föräldrar som förlorat sitt barn ska få en jämlik möjlighet till sorgledighet i Finland?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Barnets död, vare sig det sker före födseln, vid förlossningen, i babystadiet eller senare, är alltid en tragedi och en mycket tung och belastande sak för familjen. Beroende på situationen och familjens behov kan familjen behöva olika slags hjälp och stöd.

Sorg i sig är inte en sjukdom, men barnets död kan orsaka en sådan funktionsnedsättning som orsakar arbetsförmåga. Det finns även andra möjliga sjukdomsdiagnoser än den depression som nämns i spörsmålet. I dessa situationer har man rätt att vara sjukledig från arbetet och få sjukdagpenning. Behovet av sjukledighet varierar från fall till fall och bedöms individuellt. Likaså varierar föräldrarnas behov av vård eller andra hälso- och sjukvårdstjänster eller annat stöd i situationen. Det är dock viktigt att föräldern bemöts i social- eller hälsovårdstjänsterna så att behovet av hjälp och stöd kan bedömas.

Enligt utredningarna har stödet för de familjer som förlorat sitt barn varierat inom social- och hälsovården. Även en expertgrupp som tillsatts av social- och hälsovårdsministeriet och som dryftat vården i livets slutskede konstaterade i sin slutrapport av den 31 augusti 2021 att praxisen för att stödja familjer som förlorat sitt barn borde förenhetligas och vården i livets slutskede för barn borde knytas till stöd för familjer efter barnets död. Enligt rapporten borde också hälso- och sjukvårdspersonalens kompetens i bemötandet av familjer som förlorat sitt barn stärkas. Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppfattning möjliggör social- och hälsovårdsreformen i fortsättningen en bättre spridning av befintlig framgångsrik praxis i hela landet. I välfärdsområdena som är större än de nuvarande kommunerna kan man dela med sig av kompetens och utveckla tjänster så att de

bättre motsvarar sällsynta och svåra situationer, såsom stödande av en familj som råkat ut för ett barns död.

Social- och hälsovårdsministeriet har finansierat sorgeorganisationernas projekt Surevan kohtaaminen 2018–2021. Genom verksamheten enligt projektet Surevan kohtaaminen hjälper man yrkesutbildade personer att möta personer som förlorat en närstående och informerar dem om det stöd som de sörjande har tillgång till.

Egen ledighet (sorgeledighet) för föräldrar som förlorat sitt barn och för vilken det betalas en förmån som tryggar utkomsten skulle kräva ett omfattande berednings- och utredningsarbete. Det förutsätter ändringar åtminstone i arbetsavtalslagen och förmånslagstiftningen. Eftersom detta kräver beredning av arbetslivslagstiftningen och en förmån som eventuellt finansieras med sjukförsäkringsavgifter, bör beredningsarbetet göras tillsammans med arbetsmarknadsparterna.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av sjukförsäkringslagen, arbetsavtalslagen och lagen om småbarnspedagogik samt till vissa lagar som har samband med dem (RP 129/2021) föreslås ändringar i sjukförsäkringslagen som förbättrar föräldrarnas rätt att få föräldradagpenning när barnet föds eller avlider senare före två års ålder. Föräldrapenning kan betalas till båda föräldrarna för högst 24 vardagar efter barnets dödsdag eller högst för så många dagar som det återstår föräldrapenningsdagar. Föräldrarna kan få föräldrapenning samtidigt. Om barnet är dödfött betalas graviditets- och föräldrapenning till den biologiska modern för minst 105 vardagar utan avbrott.

Helsingfors 6.10.2021

Social- och hälsovårdsminister Hanna Sarkkinen